

развалините на Херкуланъ и на Помпей. Погледнахме пакъ на купа, който бѣше прѣдъ насъ и пакъ глави и трупове; видѣхме, че сичкитѣ тобу-речи бѣха малки, и облѣлото имъ, което бѣше расхвѣрлено наоколо, бѣше повече женско.—И така сичкитѣ тия глави и трупове бѣха отъ жени и моми. Азъ можихъ отъ коня си да изброя до стотина глави, безъ онія, що бѣха натрупани подъ купа, и безъ онія, що бѣха распрѣснати наоколо по поляната. Главитѣ бѣха отдѣлени отъ другитѣ части на тѣлото, а труповете бѣха сичкитѣ безъ глави. Въ развалините на първата кѣща, една жена сѣдѣше на единъ купъ дрипи, клатеше са насамъ на-тамъ и пропѣваше съ единъ монотоненъ гласъ.—Въ обитѣята си держеше едно дѣтенце, а друго едно по-голѣмичко стояше до нея мирно и спокойно и гледаше съ удивленіе на насъ. А тя нито ни погледна; дадохме ухо да чуемъ, какво казува, и тѣлковача ни преведе това: „кѣщата ми, кѣщата ми, милата ми кѣща, хубавата ми кѣща; мжка ми, мжжа ми, горкія ми мжжъ, милія ми мжжъ; кѣщата ми, милата ми кѣща“... и така нататъ повтаряще сѫщитѣ думи хилядо пѫти.

„Малко по-нататакъ стигнахме при друго едно нѣщо, което произведе въ насъ жалостъ и ужасъ. Тамъ видѣхме единъ трупъ на една млада мома, 15-годишна, която бѣше са прострѣла на пътя, и една частъ отъ трупа ѝ бѣше заровена съ остатоците на единъ сѫборенъ зидъ. Тя още бѣше облѣчена въ риза; пищелитѣ ѝ бѣха обути само въ калци; но малкитѣ ѝ нозѣ, отъ които бѣха зети обушата, бѣха голи, мѣсото изскънalo, но току-речи цѣла; имаше една голѣма рана на главата ѝ, а голѣмата ѝ черна коса, която имаше близу единъ лакатъ джлага, висѣше и бѣше разслана по праха. За забѣлѣзваніе е, че сичкитѣ женски тѣла, що видѣхме, бѣха само по една риза. Говорихме съ много жени, които прѣминале прѣзъ сичкитѣ тія мѣни на варварщината, и ето какъ ни ги описаха: Улавяле първень жената, сѫбличалие я до риза, зимале каквато по-добра дрѣха намирале, както и сичкитѣ ѝ скъни нѣща. Послѣ я обесчестявале толкова души, колкото искале, и послѣднія или я убивалъ или я оставялъ, споредъ както му скимняло.

„Броя на избититѣ дѣца въ това кланіе е голѣмъ. Тѣ чѣсто биле набождани на ножоветѣ. Приказаха ни мнозина очевидци, че видѣле малки дѣца да са носятъ по улицитѣ на ножове, както тукъ така и въ Панагюрище.